

СХВАЛЕНО
Педагогічною радою
Комунального закладу
«Дніпропетровський фаховий
Коледж спорту»
Дніпропетровської обласної ради»

25.12 2025, протокол № 4

ЗАТВЕРДЖЕНО
Наказом від 29.12 2025 № 156

Директор коледжу

Олег ДЕРЛЮК

**ПРОГРАМА
КОМПЛЕКСНОГО КВАЛІФІКАЦІЙНОГО ІСПИТУ З
ФАХОВИХ ДИСЦИПЛІН**

Галузь знань 01 Освіта/Педагогіка
Спеціальність 017 Фізична культура і спорт
Освітньо-професійний ступінь: фаховий молодший бакалавр

Пояснювальна записка

Пропонована програма комплексного кваліфікаційного іспиту з фахових дисциплін розроблена з урахуванням положень Законів України «Про фахову передвищу освіту», «Про фізичну культуру та спорт», Концепції Державної цільової соціальної програми розвитку фізичної культури і спорту на період до 2030 року, освітньо-професійної програми «Фізична культура і спорт», робочого навчального плану підготовки фахових молодших бакалаврів комунального закладу «Дніпропетровський фаховий коледж спорту» Дніпропетровської обласної ради».

Комплексний кваліфікаційний іспит проводиться на завершальному етапі навчання фахового молодшого бакалавра, містить комплекс кваліфікаційних завдань, які дозволяють виявити рівень підготовки, ступінь оволодіння професійними знаннями та вміннями для виконання фахових функцій, зазначених в освітньо-кваліфікаційній характеристиці.

Основною метою екзамену є перевірка фахових знань і навичок випускників та визначення рівня засвоєння здобувачів освіти обов'язкових освітніх компонентів циклу загально-професійної підготовки, а саме: «Основи теорії і методики фізичного виховання, ТМФВ в початковій школі», «Педагогіка», «Історія фізичної культури», «Основи загальної та вікової психології», «Основи медичних знань» та освітніх компонентів циклу природничої підготовки, а саме: «Основи загальної та спортивної фізіології», «Гігієна».

При здачі комплексного кваліфікаційного іспиту для одержання освітньо-професійного ступеня «фаховий молодший бакалавр» здобувачі освіти повинні

знати:

- законодавчу базу щодо завдань, цілей, принципів, засад функціонування повної загальної середньої освіти в Україні;
- основні положення фізіології, морфології, психології, для розвитку фізичних (рухових) якостей, формування рухових умінь і навичок людей різних вікових груп;

- закони і принципи навчання рухових умінь і навичок;
- основні теоретичні положення в галузі фізичної культури;
- вимоги до оформлення документації та основні закономірності побудови документів для здійснення навчального процесу в галузі фізичного виховання та спорту;
- правила профілактики травматизму та надання першої медичної допомоги;
- вікові особливості та закономірності розвитку фізичних (рухових) якостей в різних видах рухової активності;
- значення та зміст обраної професії; основних концепцій та базових понять у фізичній культурі;
- основи загальної теорії і методики фізичного виховання; особливостей організації та проведення різних форм занять фізичними вправами з урахуванням освітніх та виховних завдань; принципів та особливостей розробки програм занять фізичною культурою;
- закономірності фізіологічного функціонування тіла людини, його органів і систем, взаємодії форми і функції з урахуванням раціональної організації різних видів рухової діяльності, функціональних фізіологічних станів, що виникають під час рухової активності;
- синдроми поширених захворювань людини; виділяти причину, клінічну картину та засоби профілактики перенапруження систем організму осіб, які займаються фізичною культурою;
- як діагностувати функціональний стан організму людини;
- етіологію, патогенез, клінічні виявлення невідкладних станів;
- послідовність та обсяг долікарської допомоги, профілактику ускладнень;
- закономірність і об'єктивний характер розвитку фізичного виховання;
- особливості фізичного виховання в різні історичні періоди розвитку людства;
- об'єктивні основи і передумови виникнення і розвитку фізичної культури на теренах України з найдавніших часів до 1991 року

- розвиток фізичного виховання і спорту в незалежній Україні та участь українських спортсменів в європейських, міжнародних та Олімпійських іграх

вміти:

- активізувати ставлення людей до фізичної культури як складової частини загальнолюдської культури і важливої сфери діяльності суспільства;
- вдосконалювати педагогічну майстерність на підставі аналізу власного досвіду та досвіду своїх колег;
- володіти педагогічними, медико-біологічними, інформаційними технологіями для формування здорового способу життя, розвитку рухових умінь і навичок, розвитку фізичних (рухових) якостей у представників різних груп населення і вміє самостійно розробляти методики і технології для інтегрального гармонійного розвитку людини;
- володіти руховими навичками в базових видах спорту на рівні масових розрядів; теорією і методикою розвитку рухових умінь і навичок в базових видах рухової активності;
- розробляти навчально-методичні матеріали (робочі програми, навчально-тематичні плани) на основі освітнього стандарту та зразкових програм з урахуванням виду освітньої установи, особливостей класу / групи та окремих учнів;
- визначати цілі і завдання, планувати навчальні заняття, розробляти необхідну документацію для проведення занять з фізичної культури та спорту;
- володіти актуальними технологіями педагогічного контролю і корекції, засобами і методами управління станом людини;
- складати планувальну і звітну документацію, організовувати та проводити масові фізкультурні заходи та спортивні змагання;
- аналізувати психічні процеси, стани та властивості людини під час занять фізичною культурою і спортом;

- володіти уміннями і навичками забезпечення і організації освітнього процесу в закладі середньої освіти;
- розробляти документацію щодо навчання, виховання та наукової, методичної, організаційної роботи вчителя фізичної культури;
- планувати фізичне навантаження відповідно до вікових, статевих, морфофункціональних та психологічних особливостей людини і рівня її підготовленості;
- визначати особливості фізіологічних процесів, характерних для різних станів організму, що виникають під час спортивної діяльності;
- застосовувати гігієнічні заходи у процесі занять фізичною культурою та спортом;
- оцінити функціональний стан дихальної та серцево-судинної системи;
- надати невідкладну допомогу у разі: нападу бронхіальної астми, гіпертермії, синдрому судинної та серцевої недостатності, гіпертензійного синдрому, порушень функції системи травлення, сечовиділення, закритих та відкритих ушкоджень, утоплення, ураження різними хімічними та фізичними чинниками;
- надавати долікарську медичну допомогу при невідкладних станах та патологічних процесах в організмі людини;
- організовувати співпрацю учнів і вихованців та ефективно працювати в команді (педагогічному колективі освітнього закладу, інших професійних об'єднаннях);
- використовувати етичні і правові норми, що регулюють відносини між людьми, суспільством і довкіллям.

Комплексний кваліфікаційний іспит проводиться за білетами, схваленими цикловою комісією професійної та практичної підготовки, затвердженими педагогічною радою та наказом директора Комунального закладу «Дніпропетровський фаховий коледж спорту» Дніпропетровської обласної ради».

Варіанти білетів і питання не повторюються, завдання за складністю рівноцінні, мають професійну спрямованість.

Формою проведення екзамену є тестування (Додаток 1).

Кожний білет комплексного кваліфікаційного іспиту містить три рівня складності:

- 45 тестових завдань з вибором однієї правильної відповіді;
- 11 тестових завдань на встановлення відповідності;
- 3 питання, які потребують відкритої відповіді.

Критерії оцінювання:

за кожне правильно виконане завдання першого рівня складності здобувач освіти отримує 1 бал (максимально можлива кількість балів за перший рівень – 45 балів);

за кожне правильно виконане завдання другого рівня складності здобувач освіти отримує 2 бали, а за кожну правильно визначену відповідність – 0,5б. (максимально можлива кількість балів за другий рівень – 22 бали);

за кожне правильно виконане завдання третього рівня складності здобувач освіти отримує 11 балів (максимально можлива кількість балів за третій рівень – 33 бали) (Додаток 2).

Максимальна кількість балів за повне виконання усіх завдань білету дорівнює 100 балів (Додаток 3).

Здобувач освіти, який набрав 90-100 балів, отримує за шкалою ECTS – А, за національною шкалою – «відмінно» (оцінка «5»).

Здобувач освіти, який набрав 82-89 балів, отримує за шкалою ECTS – В, за національною шкалою – «добре» (оцінка «4»).

Здобувач освіти, який набрав 74-81 балів, отримує за шкалою ECTS – С, за національною шкалою – «добре» (оцінка «4»).

Здобувач освіти, який набрав 64-73 балів, отримує за шкалою ECTS – D, за національною шкалою – «задовільно» (оцінка «3»).

Здобувач освіти, який набрав 60-63 балів, отримує за шкалою ECTS – E, за національною шкалою – «задовільно» (оцінка «3»).

Здобувач освіти, який набрав 1-59 балів, отримує за шкалою ECTS – F, за національною шкалою – «незадовільно» (оцінка «2»).

Зміст

РОЗДІЛ 1.

ОСНОВИ ТЕОРІЇ І МЕТОДИКИ ФІЗИЧНОГО ВИХОВАННЯ, ТМФВ В ПОЧАТКОВІЙ ШКОЛІ

Модуль 1. Загальні основи «Теорії і методики фізичного виховання»

Тема 1.1. Загальна характеристика теорії і методики фізичного виховання

Тема 1.2. Загальні теоретичні основи системи фізичного виховання

Тема 1.3. Засоби фізичного виховання

Тема 1.4. Техніка фізичних вправ та її характеристика

Тема 1.5. Методи фізичного виховання

Тема 1.6. Принципи і формування особистості в процесі фізичного виховання

Тема 1.7. Основи теорії навчання рухових дій

Тема 1.8. Основи методики навчання рухових дій

Тема 1.9. Контроль за засвоєнням техніки

Тема 1.10. Навантаження і відпочинок як взаємопов'язані компоненти виконання фізичних вправ

Модуль 2. Розвиток фізичних якостей

Тема 2.1. Загальна характеристика фізичних якостей

Тема 2.2. Основи методики розвитку силових якостей

Тема 2.3. Основи методики розвитку швидкості

Тема 2.4. Основи методики розвитку витривалості

Тема 2.5. Основи методики розвитку гнучкості

Тема 2.6. Основи методики розвитку координації

Тема 2.7. Методичні рекомендації до попередження травм у процесі фізичної підготовки

Тема 2.8. Контроль за розвитком фізичних якостей

Тема 2.9. Розвиток силових якостей і м'язової маси в культуризмі

Модуль 3. Урочні форми організації занять

Тема 3.1. Урочні форми організації занять у фізичному вихованні

Тема 3.2. Основні правила побудови підготовчої частини уроку

Тема 3.3. Основні правила побудови основної частини уроку

Тема 3.4. Основні правила побудови заключної частини уроку

Модуль 4. Позаурочні форми організації занять

Тема 4.1. Загальна характеристика занять позаурочного типу

Тема 4.2. Методика проведення фізкультурної хвилинки, рухливої перерви, ігор в подовженому дні

Тема 4.3. Методика проведення спортивних свят, змагань

Модуль 5. Планування, контроль і облік у процесі занять фізичними вправами

Тема 5.1. Поняття про планування, його види і зміст

Тема 5.2. Поняття контролю та обліку у процесі фізичного виховання

Тема 5.3. Управління процесом фізичного виховання

Тема 6.10. Особливості методики фізичного виховання школярів, які часто хворіють на гострі респіраторні захворювання та при функціональних порушеннях дихальної системи

Тема 6.11. Особливості методики фізичного виховання школярів при функціональних порушеннях серцево-судинної системи

Тема 6.12. Профілактика порушень постави, плоскостопості, маси тіла

Тема 6.13. Профілактика порушень зору

Тема 6.14. Особливості методики фізичного виховання школярів при функціональних порушеннях нервової системи

РОЗДІЛ 2.

ПЕДАГОГІКА

Модуль 1. Загальні засади та історія педагогіки

Тема 1.1. Предмет і завдання педагогіки

Тема 1.2. Загальна характеристика логіки і методів науково-педагогічного дослідження

Тема 1.3. Проблеми розвитку особистості та їх значення для виховання

Тема 1.4. Вікові особливості психічного та фізичного розвитку особистості

Тема 1.5. Історія українського шкільництва та педагогіки

Тема 1.6. Основні проблеми розвитку європейського шкільництва та педагогічної думки

Модуль 2. Теорія виховання

Тема 2.1. Сутність та зміст процесу виховання. Основні закономірності, принципи та напрями виховання

Тема 2.2. Методи виховання

Тема 2.3. Організаційні форми виховної роботи

Тема 2.4. Формування колективу, його вплив на виховання

Тема 2.5. Класний керівник. Функції, напрями і форми роботи

Тема 2.6. Взаємодія школи та сім'ї у вихованні молоді. Виховна робота з педагогічно занедбанними дітьми.

Модуль 3. Теорія освіти і навчання

Тема 3.1. Дидактика

Тема 3.2. Зміст освіти в сучасній школі

Тема 3.3. Структура та організація процесу навчання. Закономірності та принципи навчання

Тема 3.4. Проблемно-розвиваюче навчання

Тема 3.5. Форми організації навчання

РОЗДІЛ 3.

ІСТОРІЯ ФІЗИЧНОЇ КУЛЬТУРИ

Модуль 1. Всесвітня історія фізичної культури і спорту та історія міжнародного спортивного руху

Тема 1.1. Значення, зміст та завдання предмету “Історія фізичної культури”

Тема 1.2. Фізична культура у первісному і рабовласницькому суспільстві

Тема 1.3. Фізична культура у середні віки

Тема 1.4. Фізичне виховання і спорт у період Нового часу (з XVII ст. – 1917р.)

Модуль 2. Фізична культура і спорт в зарубіжних країнах в XX ст.

Тема 2.1. Фізична культура і спорт у капіталістичних країнах у період між двома світовими війнами (1918-1939 рр.)

Тема 2.2. Фізична культура і спорт в зарубіжних країнах після Другої світової війни з 1945р.

Модуль 3. Історія фізичної культури і спорту в Україні

Тема 3.1. Виникнення і традиції народної фізичної культури в Україні

Тема 3.2. Фізична культура України у складі Російської імперії у др. пол. XIX на поч. XX ст.

Тема 3.3. Фізична культура України в складі Австро-Угорської імперії у др. пол. XIX на поч. XX ст.

Тема 3.4. Розвиток фізичної культури в Україні за часів СРСР (1918-1945рр.)

Тема 3.5. Фізична культура і спорт в Україні за часів СРСР в післявоєнні роки (1946-1991рр.)

Тема 3.6. Фізична культура і спорт у незалежній Україні

РОЗДІЛ 4.

ОСНОВИ ЗАГАЛЬНОЇ ТА ВІКОВОЇ ПСИХОЛОГІЇ

Модуль 1. Основи загальної психології

Тема 1.1. Поняття психології як науки. Міждисциплінарний характер психології, її зв'язки з іншими науками

Тема 1.2. Поняття психіки. Розвиток психіки у філогенезі та онтогенезі

Тема 1.3. Газі сучасної психології, принципи, методи, напрями психології

Модуль 2. Психічні пізнавальні процеси

Тема 2.1. Відчуття. Сприйняття. Уява. Пам'ять. Увага

Тема 2.2. Мислення як психічний процес. Функції волі

Тема 2.3. Мотивація. Психічні стани

Модуль 3. Емоційна-вольова сфера особистості

Тема 3.1. Воля як психічний процес. Функції волі

Тема 3.2. Мотивація. Психічні стани

Модуль 4. Вікова психологія. Вікові психологічні особливості дитячого віку

Тема 4.1. Поняття про вікову психологію. Закони психічного розвитку. Вікові кризи.

Тема 4.2. Пренатальний період. Криза народження. Немовлячий вік. Ранній вік. Дошкільний вік. молодший школяр.

Модуль 5. Вікові психологічні особливості підліткового, юнацького та дорослого віку

Тема 5.1. Вікові психологічні особливості (Підліток. Юнацький вік.)

Тема 5.2. Вікові психологічні особливості (Молодість. Зрілість. Старість.)

Тема 5.3. Взаємодія з людьми різного віку з урахуванням вікових криз

РОЗДІЛ 5.

ОСНОВИ ЗАГАЛЬНОЇ ТА СПОРТИВНОЇ ФІЗІОЛОГІЇ

Модуль 1. Сутність руху

Тема 1.1. Сутність фізіології вправ та спорту. Фізіологічні реакції на фізичне навантаження

Тема 1.2. М'язовий контроль руху

Тема 1.3. Роль нервової системи регуляції рухів

Модуль 2. Енергетичне забезпечення рухової активності

Тема 2.1. Основні енергетичні системи

Тема 2.2. Гормональна регуляція м'язової діяльності

Тема 2.3. Причини виникнення втоми

Модуль 3. Кардіореспираторна система

Тема 3.1. Стан серцево-судинної системи при м'язовій діяльності

Тема 3.2. Регуляція дихання при виконання фізичних навантажень

Тема 3.3. Адаптація серцево-судинної системи до м'язової діяльності

Модуль 4. Оптимізація спортивної діяльності

Тема 4.1. Класифікація фізичних вправ. Особливості їх фізіологічного та метаболічного забезпечення

Тема 4.2. Фізіологічна характеристика станів організму, що виникають під час спортивної діяльності

Тема 4.3. М'язова діяльність в умовах зниженого атмосферного тиску

Тема 4.4. Адаптація до умов підвищеного атмосферного тиску та невагомості

Модуль 5. Силова підготовка. Об'єми тренувальних навантажень

Тема 5.1. Нервово-м'язова адаптація до силової підготовки, об'єм тренувальних навантажень

Тема 5.3. Харчування і харчова ергогеніка.

Модуль 6. Вікова фізіологія та спортивна діяльність

Тема 6.1. Розвиток та фізична підготовка молодого спортсмена

Тема 6.2. Тренування літнього спортсмена

Тема 6.3. Фізіологія статевих відмінностей. Особливості тренування жінок

РОЗДІЛ 6.

ОСНОВИ МЕДИЧНИХ ЗНАНЬ

Модуль 1. Перша медична допомога у надзвичайних ситуаціях

Тема 1.1. Мета, завдання та значення “Основи медичних знань” у системі підготовки педагогів із фізичного виховання та тренерів

Тема 1.2. Перша допомога при переломах і вивихах. Транспортування постраждалих

Тема 1.3. Перша допомога при опіках. Допомога при тепловому та сонячному ударі, обмороженні й електротравмах

Тема 1.4. Перша допомога при утопленні, тривалому стисненні та інших патологічних станах

Тема 1.5. Перша допомога при отруєннях і укусах

Тема 1.6. Перша допомога при радіаційних ураженнях і від отруєння речовинами, що є хімічною зброєю

Модуль 2. Перша медична допомога хворим. Догляд за хворим

Тема 2.1. Перша медична допомога при захворюваннях основних систем організму людини. Догляд за хворим

Тема 2.2. Основні способи реанімації і транспортування при гострих захворюваннях. Застосування лікарських препаратів

Тема 2.3. Профілактика інфекційних захворювань

Тема 2.4. Гострі захворювання органів травлення, обміну речовин, нирок та сечовивідних шляхів. Надання першої медичної допомоги

РОЗДІЛ 7.

ГІГІЄНА

Модуль 1. Загальні питання гігієни та основи екогігієни

Тема 1.1. Предмет і завдання гігієни. Гігієна та екологія як науки. Історія розвитку гігієни

Тема 1.2. Гігієнічне значення навколишнього середовища та методи його дослідження. Гігієна повітряного середовища

Тема 1.3. Гігієнічне значення сонячної радіації

Тема 1.4. Гігієнічне значення складових біосфери (атмосфери, гідросфери, літосфери)

Тема 1.5. Гігієнічне значення клімату, погоди, їх вплив на здоров'я людини

Тема 1.6. Гігієна води та водопостачання

Тема 1.7. Гігієна ґрунту та очистка населених місць

Модуль 2. Загальні питання гігієни харчування

Тема 2.1. Гігієна харчування, його екологічні та соціальні проблеми

Тема 2.2. Фізіолого-гігієнічне значення нутрієнтів та гігієнічна характеристика харчових продуктів. Методика розслідування та профілактика харчових отруєнь

Модуль 3. Гігієнічні основи шкільної гігієни

Тема 3.1. Основи шкільної гігієни

Тема 3.2. Особиста гігієна

Тема 3.3. Гігієнічні основи профілактики шкідливих звичок

Тема 3.4. Небезпеки здоров'ю людини пов'язані з її неправильною статевою поведінкою. Венеричні захворювання. Заходи щодо попередження інфекційних та венеричних захворювань у колективі

Модуль 4. Гігієнічні основи фізичного виховання

Тема 4.1. Гігієнічні особливості фізичного виховання осіб різного віку. Гігієна відновлення фізичної працездатності. Гігієнічні вимоги до структури, змісту і нормування фізичних навантажень при тренуванні юних спортсменів та спортсменів високої кваліфікації

Тема 4.2. Основи психогієни, психопрофілактика

Література

1. Антропова Т.О. Невідкладні стани в терапії : навч. посібн. / Т.О. Антропова. – К. : Медицина, 2007.
2. Вербицький В. А. Історія фізичної культури та спорту в Україні : [навчальний посібник] / В. А. Вербицький, І. Г. Бондаренко. – Миколаїв : ЧДУ ім. Петра Могили, 2014.
3. Вілмор Дж. Х., Костілл Д. Л. Фізіологія спорту. - К. : Олімпійська література, 2013.
4. Возний С. С., Голяка С. К. Фізіологічні основи фізичної культури та спорту : Навчальний посібник. – Херсон : Вид-во ХДУ, 2006.
5. Волкова Н.П. Педагогіка : Посібник для студентів вищих навчальних закладів. - К. : Видавничий центр «Академія», 2002
6. Загальна гігієна: Посібник для практичних занять / За заг. ред. Даценко І.І. Л. : Світ, 2010.
7. Єжова О.О. Спортивна фізіологія у схемах і таблицях: посібник для студентів інститутів фізичної культури. - Суми: СумДПУ імені А.С.Макаренка, 2013.
8. Земцова І. І. Спортивна фізіологія : навч. посіб. / І. І. Земцова. - Вид. 2-ге, без змін. - Київ : Олімп. літ., 2019.
9. Зязюн Н.А., Карамушка Л.М. та ін. Педагогічна майстерність. - К.: Вища школа, 2012
- 10.Касевич Н.М. Загальний догляд за хворими і медична маніпуляційна техніка : підручн. /Н.М. Касевич. – К. : Медицина, 2008.
- 11.Круцевич Т.Ю. Теорія і методика фізичного виховання/ підручник/ - К.: Олімпійська література, 2008.
- 12.Мізюк М.І. Гігієна. Підручник. – К.: Здоров'я, 2020.
- 13.Наливайко Н. В. Невідкладна допомога у разі гострих патологічних та екстремальних станів : навч.-метод. посібник / Н. В. Наливайко, Л. О. Баклицька, Н. Д. Крижановська, З.М. Яремко. – Львів : Видавничий центр ЛНУ імені Івана Франка, 2010.

14. Падалка О.С. та ін. Педагогічні технології. Навч. пос. – К. : Укр. енциклопедія, 2010
15. Стратегія реформування освіти в Україні. – К.: МОН України, 2003.
16. Ткачук В.Г., Диба Т.Г. Нариси з фізіології людини та фізіологічні основи фізичної культури і спорту.: навч. посіб. для студ. ВНЗ спеціальності 6010201 «Фізичне виховання». – К.; Київ ун-т ім. Б.Грінченка, 2015.
17. Фізіологія людини. Спорт [Електронний ресурс] – Режим доступу: http://stud.com.ua/73914/meditsina/osnovni_formi_ozdorovchoyi_fizichnoyi_kulturi
18. Філімонов В.І. Фізіологія людини: підручник. – К.: ВСВ «Медицина», 2010.
19. Цьось А.В. Фізичне виховання в календарній обрядовості українців. – Луцьк: Надстир'я, 2000.
20. Шиян Б.М. Теорія і методика фізичного виховання школярів. – Т. 1,2. – Тернопіль: Навчальна книга – Богдан, 2002.
21. Шиян Б.М., Папуша В.Г. Теорія фізичного виховання. – Тернопіль: Збруч, 2000.
22. Школа О.М., Золочевський В.В. Історія фізичної культури. За вимогами кредитно-трансферної системи: Навчальний посібник / За ред. О.М. Школи. – Харків, ХГПА, 2013.